Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»
Циклова комісія освітніх компонентів, що формують
спеціальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
_____ Людмила ЛЯШЕНКО
« 01 » вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
на 2025-2026-2027 навчальний рік, 2026-2027-2028 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	**Медсестринство у внутрішній медицині**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**223 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Сестринська справа**
Форма навчання	**Денна**
Освітньо-професійний ступінь	**Фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS загальна кількість годин	**15,0** **450**
Розробник(и):	**Євген Коваленко, Світлана Бабіна Ірина Білоконь**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні ЦК ОКСК
протокол від 01.09.26 р. №1
Голова ЦК _____ Тетяна ПОПОВА

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Медсестринство у внутрішній медицині»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь, форма навчання		
Галузь знань	22 Охорона здоров'я	
Спеціальність	223 Медсестринство	
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр	
Форма навчання:	денна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Обсяг кредитів ECTS	15,0	
Загальна кількість годин	450	
аудиторних	274	
Із них:	*лекції*	*58*
	практичні заняття	*216*
Самостійна робота здобувача освіти	*146*	
Екзамен	*30*	
Кількість модулів	8	
Форма підсумкового контролю	залік, екзамен	
Найменування показників навчальної дисципліни		
Навч. рік підготовки	2025-2026-2027 (4-Мг, 4-Мд) 2026-2027-2028 (3-Мг, 3-Мд)	
Термін вивчення дисципліни	V, VI, VII, VIII семестри	

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	Семестр	Всього	Види занять				Семестровий контроль
			Лекції	Практичні	Самостійна робота	Екзамен	
3-й	V		12	24	54		залік
	VI		20	72	28		залік
4-й	VII		16	72	32		залік
	VIII		10	48	32	30	екзамен
УСЬОГО:		**450**	**58**	**216**	**146**	**30**	

ІІ.Мета та завдання навчальної дисципліни

Суть медсестринства у внутрішній медицині полягає в науковій організації діяльності медичної сестри при захворюваннях внутрішніх органів. Основу цієї діяльності становить реалізація медсестринського процесу. Головну роль у ньому відіграє медична сестра, яка в межах своєї компетенції надає медичні та медсестринські послуги, спрямовані на зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням, стабілізацію стану та одужання. Вона працює в тісному контакті з пацієнтом з метою сприяння успішній діагностиці, задоволення його потреб, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов'язаних із захворюванням, та ефективного лікування й реабілітації.

Мета дисципліни — оволодіти медсестринським процесом при патології внутрішніх органів, який здійснюється в такій послідовності:

1. Визначення захворювання.
2. Етіологія.
3. Класифікація за клінічними проявами, перебігом, стадіями, активністю патологічного процесу, ускладненнями і т. ін., що необхідно для загальної орієнтації медичної сестри.
4. Медсестринський процес у клініці внутрішніх хвороб:

I етап — медсестринське обстеження (скарги пацієнта, анамнестичні дані, об'єктивно);

II етап — медсестринська діагностика (перераховані медсестринські діагнози — ознаки захворювання, на які медична сестра може впливати, надавати допомогу пацієнтові в межах своєї компетенції);

III етап — планування медсестринських втручань за схемою:

- підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження;
- спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних проблем;
- виконання призначень лікаря;
- вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;

IV етап — реалізація плану медсестринських втручань, де розшифровуються всі пункти III етапу;

V — етап оцінювання результатів медсестринських втручань та корекція їх.

5.Профілактика захворювань: первинна і вторинна.

За навчальним планом "Медсестринство у внутрішній медицині" вивчають на другому і третьому (третьому та четвертому) роках навчання.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна (індивідуальна) позааудиторна робота студентів.

Після вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати:

- історію вчення про внутрішні хвороби;
- етапи медсестринського процесу;
- основну роль медсестринства у внутрішній медицині;
- основні симптоми і синдроми при патології внутрішніх органів:
  - органів дихання;

  - серцево-судинної системи;
  - органів травлення;
  - нирок та сечовивідних шляхів;
  - сполучної тканини;
  - системи крові;
  - ендокринної системи;
- методи діагностики у внутрішній медицині, підготовку пацієнтів до них та участь медичної сестри в їх проведенні;
- основні методи лікування захворювань внутрішніх органів і роль медичної сестри у виконанні призначень лікаря та ефективності лікування;
- методи спостереження, догляду за пацієнтами;
- суть опіки над пацієнтами;
- правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі;
- принципи медичної етики та деонтології;
- чинні накази МОЗ України, які регламентують діяльність лікувально-профілактичних закладів та медичних сестер;
- правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- дати медсестринську оцінку стану пацієнта в клініці внутрішніх хвороб;
- проводити медсестринське обстеження пацієнта;
- готувати пацієнтів до діагностичних і лікувальних процедур;
- проводити реалізацію медсестринських втручань та їх корекцію;
- проводити профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки пацієнта і медичної сестри;
- надавати медсестринську допомогу пацієнтам при критичних станах:
  - задишці;
  - нападі бронхіальної астми;
  - кашлі;
  - кровохарканні;
  - легеневій кровотечі;
  - стенокардії;
  - інфаркті міокарда;
  - гіпертонічному кризі;
  - гострій серцевій недостатності;
  - гострій судинній недостатності;
  - перфорації шлунка;
  - стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечах;
  - печінковій коліці;
  - гострій затримці сечі;
  - нирковій коліці;
  - геморагічному синдромі;
  - гіперглікемічній комі;
  - гіпоглікемічній комі;
  - гіпер-, гіпотермії;
- навчати пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;

- володіти технікою медсестринських маніпуляцій;
- вирішувати супутні проблеми та потреби пацієнта;
- дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичних закладів. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

1.Сучасні методи діагностики.
2.Сучасні методи лікування.
3.Нові методи профілактики захворювань.
4.Статистичні дані захворюваності.
5.Екологічний і санітарно-епідеміологічний стан регіону, України.
6.Моральну та правову відповідальність у разі:

- ненадання допомоги пацієнту медичним працівником;
- неналежного виконання професійних обов'язків узагалі та тих, що спричинили зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;
- розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження ВІЛ чи іншої невиліковної інфекційної хвороби;
- порушення прав пацієнта;
- порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- незаконної видачі рецепта на право придбання наркотичних засобів та порушення встановлених правил обігу наркотичних препаратів.

ІІІ. Компетентності та очікувані результати навчання, формування яких сприяє дисципліна. Згідно з освітньо-професійною програмою **«Сестринська справа»** дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей

Компетентність	**Знання**	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Автономія та відповідальність**
	Зн1.Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	**Ум1.** Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання **Ум2.** Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних **Ум3.** Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної	**К1.** Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання **К2.** Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень,	**АВ1.** Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін **АВ2.** Покращення результатів власної діяльності і роботи інших **АВ3**. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії

		роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях				
Загальні компетентності				
ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум2,Ум3	К2	АВ1
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2,АВ3
СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.	Зн1	Ум1	К1	АВ1,АВ2
СК 3 Здатність до самоменеджменту у	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2,АВ3

професійній медичній діяльності.				
СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.	Зн1	Ум1, Ум2	К1,К2	АВ1, АВ2
СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2,АВ3
СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності	Зн1	Ум1	К1	АВ1,АВ2, АВ3
СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.	Зн1	Ум1	К1К2	АВ2
СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	Зн1	Ум1, Ум2,Ум3	К1	АВ1, АВ2
СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).	Зн1	Ум1	К2	АВ1, АВ3

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.				
СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1, АВ2

Результати навчання. Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Медсестринство у внутрішній медицині», які визначені освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 223 Медсестринство є:

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно правовими документами.
РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .
РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності
РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .
РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу
РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

IV. Програма навчальної дисципліни

№ п/п	Назва змістових модулів і тем	У тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	**1-й рік вивчення дисципліни** **І семестр**			
	Змістовий модуль 1. **Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб**			
1	Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб	2	4	4
2	Суб'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб	2		
3	Об'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (огляд пацієнта, визначення антропометричних даних, вимірювання АТ, температури тіла)		4	12
4	Об'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (пальпація, перкусія, аускультація)		4	
5	Додаткові методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (лабораторні)	2	4	10
6	Додаткові методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (інструментальні)		4	16
7	Підсумковий контроль засвоєння модуля 1		4	
			24	
	Змістовий модуль 2. **Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння**			
1	Медсестринський процес при хронічних обструктивних захворюваннях легень, бронхітах.	2	4	8
2	Медсестринський процес при бронхоектатичній хворобі. Пневмосклероз, емфізема.		4	
3	Медсестринський процес при бронхіальній астмі.	2	4	4
4	Медсестринський процес при пневмонії. Абсцес легенів.	2	4	4
	За семестр	**12**		**54**
	ІІ семестр			
5	Медсестринський процес при туберкульозі легень.	2	4	6
6	Плеврити: сухий та ексудативний. Медсестринський процес.	2	4	

7	Онкопатологія органів дихання. Медсестринський процес.		4	
8	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння.	2	4	6
9	Підсумковий контроль засвоєння модуля 2		4	
	Змістовий модуль 3. **Хвороби серцево-судинної системи**			
1	Хвороби серцево-судинної системи**.** Медсестринський процес при атеросклерозі.	2	4	4
2	Артеріальна гіпертензія. Медсестринський процес.		4	
2	Ішемічна хвороба серця: стенокардія, інфаркт міокарда. Медсестринський процес.	2	4	4
3	Гостра серцева недостатність, хронічна недостатність кровообігу. Порушення серцевого ритму.	2	4	4
5	Гостра судинна недостатність: непритомність, колапс,шок. Медсестринський процес.	2	4	
6	Медсестринський процес при ревматичній хворобі.	2	4	
7	Набуті вади серця. Медсестринський процес.	2	4	
8	Міокардит, ендокардит, перикардит різної етіології. Медсестринський процес при них.	2	4	4
9	Підсумковий контроль засвоєння модуля 3.		4	
	За семестр	**20**	**72**	**28**
	2 рік вивчення дисципліни **І семестр**			
	Змістовий модуль 4. **Захворювання органів травлення**			
1	Медсестринський процес при гострому та хронічних гастритах	2	4	
2	Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Медсестринський процес.		4	4
3	Медсестринський процес при хронічному гепатиті.	2	4	
4	Медсестринський процес при цирозі печінки.		4	6
5	Хронічний холецистит, жовчнокам'яна хвороба. Медсестринський процес .	2	4	
6	Хронічний панкреатит. Хронічний ентерит, хронічний коліт. Медсестринський процес.		4	2
7	Рак шлунка. Медсестринський процес. Особливості перебігу захворювань ШКТ у людей похилого віку.		4	4
8	Підсумковий контроль засвоєння модуля 4		4	
	Змістовий модуль 5. **Хвороби нирок та сечовивідних шляхів**			
1	Медсестринський процес при гострому та хронічному гломерулонефриті .	2	4	
2	Медсестринський процес при гострому та хронічному пієлонефритах.		4	
3	Нирковокам’яна хвороба. Медсестринський процес.	2	4	4

4	Хронічна хвороба нирок. Особливості перебігу захворювань сечовивідних шляхів у людей похилого віку.		4	6
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 5.		4	
	Змістовий модуль 6. **Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини. Алергічні захворювання**			
1	Захворювання сполучної тканини. Медсестринський процес при ревматоїдному артриті.	2	4	
2	Захворювання сполучної тканини: деформівний остеоартроз, системний червоний вовчак, системна склеродермія, дерматоміозит). Медсестринський процес.	2	4	4
3	Поняття про алергію. Гострі алергози.	2	4	2
4	Анафілактичний шок. Невідкладна допомога.		4	
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 6.		4	
	За семестр	**16**	**72**	**32**
	II семестр			
	Змістовий модуль 7. **Хвороби системи крові**			
1	Анемії: постгеморагічна, залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична. Медсестринський процес.	2	4	4
2	Медсестринський процес при гострому лейкозі.	2	4	
3	Медсестринський процес при хронічних лейкозах. Мієломна хвороба.		4	4
4	Геморагічні захворювання: тромбоцитопенія, тромбоцитопатія. Гемофілія, геморагічний васкуліт, ДВЗ-синдром.		4	10
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 7		4	
	Змістовий модуль 8. **Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі**			
1	Медсестринський процес при дифузному токсичному зобі.	2	4	4
2	Медсестринський процес при гіпотиреозі. Ендемічний зоб		4	
3	Медсестринський процес при цукровому діабеті.	2	4	
4	Ускладнення цукрового діабету.		4	6
5	Медсестринський процес при ожирінні, хворобі Аддісона, Іценко-Кушинга, акромегалії.	2	4	
6	Охорона праці в галузі. Підсумковий контроль засвоєння модуля 8		4	4
	За семестр	**10**	**48**	**32**
	Всього годин по дисципліні	**58**	**216**	**146**
	ВСЬОГО:	**420**		

V. Теми лекцій

№ п/п	Тема теоретичного заняття	К-ть годин

	I семестр 1 рік	
	Змістовий модуль 1	
1	Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб	**2**
2	Методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (суб'єктивні, об'єктивні)	**2**
3	Методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (додаткові)	**2**
	Змістовий модуль 2	
1	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння (хронічні обструктивні захворювання легень: медсестринський процес при бронхіті, бронхоектатичній хворобі)	**2**
2	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння (медсестринський процес при бронхіальній астмі)	**2**
3	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння (медсестринський процес при пневмоніях, абсцесі легень)	**2**
	II семестр 1 рік	
4	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння (медсестринський процес при туберкульозі легень)	**2**
5	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння (медсестринський процес при плевритах, рак легень)	**2**
6	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння	**2**
	Змістовий модуль 3	
1	Хвороби серцево-судинної системи (медсестринський процес при атеросклерозі, артеріальній гіпертензії)	**2**
2	Хвороби серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця: стенокардія, інфаркт міокарда)	**2**
3	Хвороби серцево-судинної системи (гостра та хронічна серцева недостатність)	**2**
4	Хвороби серцево-судинної системи (гостра судинна недостатність: непритомність, колапс, шок)	**2**
5	Медсестринський процес при ревматичній хворобі	**2**
6	Хвороби серцево-судинної системи (набуті вади серця)	**2**
7	Хвороби серцево-судинної системи (медсестринський процес при міокардиті, ендокардиті, перикардиті різної етіології)	**2**
	I семестр 2 рік	
	Змістовий модуль 4	
1	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при гастритах, виразковій хворобі шлунка та 12-палої кишки)	**2**
2	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при гепатитах, цирозі печінки)	**2**
3	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при холециститі, жовчнокам'яній хворобі, коліті, ентериті)	**2**
	Змістовий модуль 5	
1	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів (медсестринський процес при гломерулонефриті, пієлонефриті)	**2**
2	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів (нирковокам'яна хвороба, хронічна хвороба нирок. Медсестринський процес.)	**2**
	Змістовий модуль 6	
1	Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини (медсестринський процес при ревматоїдному артриті).	**2**
2	Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини	**2**

	(системний червоний вовчак, системна склеродермія, дерматоміозит).	
3	Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини. Алергічні захворювання (поняття про алергію).	**2**
	II семестр 2 рік	
	Змістовий модуль 7	
1	Хвороби системи крові (медсестринський процес при анеміях)	**2**
2	Хвороби системи крові (медсестринський процес при гемобластозах)	**2**
	Змістовий модуль 8	
1	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі (медсестринський процес при дифузному тиреотоксичному зобі, гіпотиреозі.)	**2**
2	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі (медсестринський процес при цукровому діабеті)	**2**
3	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі (медсестринський процес при ожирінні, хворобі Іценко-Кушинга, акромегалії).	**2**
	ВСЬОГО:	**58**

VI. Теми практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин	Місце проведення
	I семестр 1 рік		
	Змістовий модуль 1		
1	Суб'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб	4	База ЗОЗ
2	Об'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (огляд пацієнта, визначення антропометричних даних,вимірювання АТ, температури тіла)	4	База ЗОЗ
3	Об'єктивні методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб(пальпація, перкусія, аускультація)	4	База ЗОЗ
4	Додаткові методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (лабораторні)	4	База ЗОЗ
5	Додаткові методи обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб (інструментальні)	4	База ЗОЗ
6	Підсумковий контроль засвоєння модуля 1	4	Навчальна лабораторія
	II семестр 1 рік		
	Змістовий модуль 2		
1	Хвороби органів дихання. (медсестринський процес при бронхітах)	4	База ЗОЗ
2	Хвороби органів дихання. (медсестринський процес при бронхоектатичній хворобі. Емфізема, пневмосклероз)	4	База ЗОЗ
3	Хвороби органів дихання (медсестринський процес при бронхіальній астмі)	4	База ЗОЗ
4	Хвороби органів дихання (медсестринський процес при пневмонії, абсцесі легень)	4	База ЗОЗ
5	Хвороби органів дихання (медсестринський процес при туберкульозі легень)	4	База ЗОЗ
6	Хвороби органів дихання (медсестринський процес при плевритах: сухому та ексудативному)	4	База ЗОЗ
7	Хвороби органів дихання (медсестринський процес при раку легень)	4	База ЗОЗ

8	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння.	4	База ЗОЗ
9	Підсумковий контроль засвоєння модуля 2	4	Навчальна лабораторія
	Змістовий модуль 3		
1	Хвороби серцево-судинної системи (медсестринський процес при атеросклерозі)	4	База ЗОЗ
2	Хвороби серцево-судинної системи (медсестринський процес при артеріальній гіпертензії)	4	База ЗОЗ
3	Хвороби серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця: стенокардія, інфаркт міокарда)	4	База ЗОЗ
4	Хвороби серцево-судинної системи (гостра серцева недостатність, хронічна недостатність кровообігу)	4	База ЗОЗ
5	Хвороби серцево-судинної системи (гостра судинна недостатність: непритомність, колапс, шок)	4	База ЗОЗ
6	Медсестринський процес при ревматичній хворобі	4	База ЗОЗ
7	Хвороби серцево-судинної системи (набуті вади серця)	4	База ЗОЗ
8	Хвороби серцево-судинної системи (медсестринський процес при міокардиті, ендокардиті, перикардиті різної етіології).	4	База ЗОЗ
9	Підсумковий контроль засвоєння модуля 3	4	Навчальна лабораторія
	I семестр 2 рік		
	Змістовий модуль 4		
1	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при гастритах)	4	База ЗОЗ
2	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки)	4	База ЗОЗ
3	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при хронічних гепатитах)	4	База ЗОЗЗ
4	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при цирозі печінки)	4	База ЗОЗ
5	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при холециститі, жовчнокам'яній хворобі)	4	База ЗОЗ
6	Захворювання органів травлення (медсестринський процес при хронічному панкреатиті, хронічному ентериті, хронічному коліті)	4	База ЗОЗ
7	Рак шлунка. Особливості перебігу захворювань ШКТ у людей похилого віку.	4	База ЗОЗ
8	Підсумковий контроль засвоєння модуля 4	4	Навчальна лабораторія
	Змістовий модуль 5		
1	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів (медсестринський процес при гломерулонефриті)	4	База ЗОЗ
2	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів (медсестринський процес при пієлонефриті)	4	База ЗОЗ
3	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів (медсестринський процес при нирковокам’яній хворобі)	4	База ЗОЗ
4	Хронічна хвороба нирок.Особливості перебігу захворювань сечовивідних шляхів у людей похилого віку.	4	База ЗОЗ
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 5	4	Навчальна лабораторія
	Змістовий модуль 6		

1	Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини (медсестринський процес при ревматоїдному артриті)	4	База ЗОЗЗ
2	Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини (системний червоний вовчак, системна склеродермія)	4	База ЗОЗ
3	Алергійні захворювання (гострі алергози)	4	База ЗОЗ
4	Алергійні захворювання (медсестринський процес при анафілактичному шоці, невідкладна допомога)	4	База ЗОЗ
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 6	4	Навчальна лабораторія
	II семестр 2 рік		
	Змістовий модуль 7		
1	Хвороби системи крові (медсестринський процес при анеміях)	4	База ЗОЗ
2	Хвороби системи крові (медсестринський процес при гострому лейкозі)	4	База ЗОЗ
3	Хвороби системи крові (медсестринський процес при хронічних лейкозах)	4	База ЗОЗ
4	Хвороби системи крові (тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілія, геморагічний васкуліт)	4	База ЗОЗ
5	Підсумковий контроль засвоєння модуля 7	4	Навчальна лабораторія
	Змістовий модуль 8		
1	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин (медсестринський процес при дифузному токсичному зобі).	4	База ЗОЗ
2	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин (медсестринський процес при гіпотиреозі, ендемічному зобі)	4	База ЗОЗ
3	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин (медсестринський процес при цукровому діабеті)	4	База ЗОЗ
4	Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету	4	База ЗОЗ
5	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин (медсестринський процес при ожирінні, хворобі Іценко-Кушинга, акромегалії)	4	База ЗОЗ
6	Охорона праці в галузі. Підсумковий контроль засвоєння модуля 8	4	Навчальна лабораторія
	ВСЬОГО:	**216**	

VII. Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-ть годин	Форма контролю
1	Деонтологічні особливості спілкування з пацієнтом.	4	Рольова гра / Симуляційний тренінг
2	Перкусія, пальпація, аускультація.	12	Демонстрація методів обстеження на тренажерах
3	Підготовка пацієнтів до лабораторних методів обстеження. Виписування направлень.	10	Практичний кейс-тренінг
4	Радіоізотопні методи обстеження. Ендоскопічні методи обстеження. Ультразвукові методи обстеження. Функціональні методи діагностики.	16	Аналіз інструментальних досліджень

5	Пневмосклероз. Емфізема легень. Медсестринський процес.	8	Захист карти догляду
6	Абсцес легень. Медсестринський процес.	4	Симуляція невідкладного стану
7	Специфічна та неспецифічна профілактика туберкульозу. Виготовлення санітарного бюлетеня. Медсестринський процес при хворобах органів дихання	6	Розробка цифрового санбюлетеня / Інфографіки
8	Професійна інтоксикація: свинцем, хлорорганічними, фосфорорганічними, ртутьорганічними, миш'яковмісними сполуками. Вібраційна хвороба. Променева хвороба. Медсестринський процес.	6	Розв'язання ситуаційних завдань
9	Атеросклероз. Медсестринський процес. Особливості гіпохолестеринової дієтотерапії	4	Моделювання раціону
10	Сучасні методи лікування гострого інфаркту міокарда.	4	Відпрацювання клінічного протоколу
11	Порушення серцевого ритму	4	ЕКГ-скринінг та медсестринська діагностика
12	Кардіоміопатія. Міокардити неревматичного походження. Септичний ендокардит. Гострий та хронічний перикардит. Медсестринський процес. Медсестринський процес при хворобах серцево-судинної системи.	4	Командний клінічний розбір
13	Ускладнення виразкової хвороби шлунка та 12-палої кишки:перфорація, пенетрація, малігнізація, пілоростеноз, ШКК. Клінічні ознаки. Невідкладна допомога.	4	Симуляційний тренінг з невідкладних станів
14	Печінкова недостатність. Гестози. Амілоїдоз нирок. Медсестринський процес.	6	Складання алгоритму моніторингу вітальних функцій
15	Гострі стани в гастроентерології. Панкреатит. Медсестринський процес.	2	Ситуаційний кейс-контроль
16	Рак шлунка. Медсестринський процес.	4	Паліативний медсестринський план
17	Проведення рекомендацій дієтотерапії при захворюваннях нирок. Види діалізу. Участь у проведенні діалізу.	6	Віртуальна/ симуляційна лабораторія діалізу
18	Літотрипсія. Види. Показання та протипоказання.	4	Розробка маршрутної карти пацієнта
19	Дерматоміозит. Системний Васкуліт. Вузликовий періартеріїт. Медсестринський процес.	4	Аналіз клінічних кейсів аутоімунної патології
20	Сироваткова хвороба. Синдром Лаєла. Медсестринський процес.	2	Симуляція реанімаційного медсестринського догляду
21	Анемія. Проведення рекомендацій дієтотерапії.	4	Інтерактивне консультування з дієтотерапії

22	Мієломна хвороба. Злоякісні лімфоми. Медсестринський процес.	4	Захист карти безпеки пацієнта
23	Геморагічні захворювання:тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілія, геморагічний васкуліт. ДВЗ-синдром.	10	Симуляційна станція гемостазу
23	Пухлини щитоподібної залози. Тиреоїдит. Медсестринський процес.	4	Розбір клінічного кейсу
24	Гіповітамінози. Нецукровий діабет. Медсестринський процес.	6	Розробка інструкції з самоконтролю
25	Захворювання наднирників. Захворювання гіпофізу.	4	Структурований клінічний розбір
	ВСЬОГО:	**146**	

VIII. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб

ЛЕКЦІЯ

Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби, їх місце серед інших клінічних дисциплін у системі підготовки медсестри. Основні історичні етапи розвитку внутрішньої медицини в Україні. Внесок академіків М.П. Кончаловського, Г.Ф. Образцова, М.Д. Стражеско, М.М. Губергріца, Ф.Г. Яновського, В.М. Іванова, В.Х. Василенка, Л.Т. Малої, професора Г.Й. Яновського та інших у розвиток вітчизняної внутрішньої медицини.

Принципи організації та методи надання лікувально-профілактичної допомоги пацієнтам в Україні. Основи законодавства України з питань охорони здоров'я населення і довкілля. Пропаганда санітарних знань, гігієнічне та фізичне виховання населення, формування здорового способу життя, боротьба зі шкідливими звичками. Роль медсестри в реалізації цих завдань.

Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом, апаратурою тощо.

Поняття про хворобу, етіологію, патогенез, періоди, стадії, діагностику, клінічний та медсестринський діагнози, прогноз, перебіг, види лікування, профілактику.

Тема 2. Методи обстеження пацієнта медичною сестрою у клініці внутрішніх хвороб

ЛЕКЦІЇ

Суб'єктивний та об'єктивні методи обстеження пацієнтів. Медсестринський процес в клініці внутрішніх хвороб. Опитування пацієнта медичною сестрою (паспортні дані, скарги, анамнез хвороби, анамнез життя). Обстеження пацієнта в межах компетенції медичної сестри.

Додаткові методи обстеження: лабораторні та інструментальні (функціональні, комп'ютерна томографія, рентгенологічні тощо).

Підготовка пацієнта, правила взяття біологічного матеріалу для досліджень, транспортування його в лабораторію. Участь медсестри в підготовці пацієнтів та проведенні інструментальних обстежень. Значення додаткових методів дослідження для з'ясування клінічного діагнозу та динаміки перебігу хвороби.

Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження.

Таксономія медсестринських діагнозів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Перший етап медсестринського процесу: опитування пацієнта (паспортні дані, скарги, анамнез хвороби, анамнез життя), правила та послідовність проведення їх медичною сестрою. Виявлення проблем пацієнта (дійсних та супутніх, пріоритетних, потенційних).

Огляд пацієнта: оцінка його загального стану, свідомості, положення в ліжку, загальний огляд пацієнта та окремих систем і органів.

Суть та значення фізичних методів обстеження (антропометрія, визначення частоти дихальних рухів, підрахунок і характеристика пульсу, вимірювання артеріального тиску) для встановлення медсестринських діагнозів. Медсестринська діагностика на основі отриманих даних.

Оволодіння особливостями підготовки пацієнтів до різних лабораторних досліджень, правилами й технікою взяття біоматеріалу для досліджень. Оформлення направлень і доставка досліджуваного матеріалу до лабораторії.

Підготовка пацієнта до різних досліджень сечі: загального аналізу, за методами Зимницького, Нечипоренка.

Взяття харкотиння для загального та бактеріологічного досліджень.

Підготовка пацієнта для загального аналізу крові та взяття крові для біохімічного, серологічного та бактеріологічного досліджень.

Підготовка пацієнта і взяття калу для копрологічного дослідження, на виявлення гельмінтів та приховану кров.

Взяття шлункового вмісту фракційним методом для дослідження. Внутрішньошлункова pH-метрія.

Взяття дуоденального вмісту фракційним методом.

Відвідування структурних підрозділів лікувально-профілактичних закладів, які здійснюють інструментальну діагностику.

Оволодіння методиками підготовки пацієнтів до основних інструментальних методів обстеження (рентгенологічних, комп'ютерної томографії, МРТ, УЗД тощо) і функціональної діагностики (електрокардіографії, спірографії, пневмотахометрії), значення цих методів у діагностиці захворювань внутрішніх органів.

Виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, під час роботи з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методів обстеження. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-медсестринська діагностика;

-здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з різними захворюваннями органів дихання;

-надання невідкладної долікарської допомоги при гострих станах (кровохарканні, легеневій кровотечі, задишці, бронхоспазмі, ядусі тощо);

-асистування лікареві під час проведення плевральної пункції;

-виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (застосування гірчичників, проведення інгаляцій, опромінення кварцовою лампою, виконання йодної сітки);

-взяття харкотиння для дослідження (загального, бактеріологічного та визначення чутливості флори до антибіотиків);

--підрахунок частоти дихальних рухів (ЧДР);

-вимірювання температури тіла, записування результатів у температурний листок;

-ведення листків лікарських призначень;

-розведення та введення антибіотиків;

-виконання всіх видів ін'єкцій (внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних);

-ведення медсестринської документації;

-навчання само- та взаємодогляду пацієнта та його оточення;

-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 3. Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння
ЛЕКЦІЇ

Основні прояви захворювань органів дихання.

Поняття про хронічні неспецифічні захворювання легень (ХНЗЛ): бронхіт, бронхоектатична хвороба. Причини, класифікація. Медсестринський процес при обструктивних захворюваннях легень. Ускладнення. Профілактика.

Бронхіальна астма. Етіологія, роль алергенів у виникненні захворювання. Медсестринський процес при бронхіальній астмі. Клінічна картина нападу бронхіальної астми, невідкладна допомога та профілактика в міжприступний період, критерії ефективності медсестринських втручань.

Пневмонія. Сучасна класифікація: позалікарняна, набута пневмонія, внутрішньолікарняна (шпитальна, нозокоміальна), аспіраційна та пневмонії з тяжкими дефектами імунітету. Етіологія, морфологічні зміни. Медсестринський процес при пневмонії. Можливі ускладнення. Профілактика.

Плеврит сухий та ексудативний. Визначення, класифікація. Медсестринський процес при плевриті. Значення плевральної пункції в діагностиці та лікуванні. Профілактика.

Абсцес легенів. Визначення. Медсестринський процес при абсцесі легенів. Профілактика.

Емфізема легенів. Визначення. Медсестринський процес при емфіземі легенів. Профілактика.

Пневмосклероз. Визначення. Медсестринський процес при пневмосклерозі. Профілактика.

Професійні інтоксикації свинцем, хлорорганічними, фосфорорганічними, ртутьорганічними, миш'яковмісними сполуками. Медсестринський процес. Профілактика.

Променева хвороба. Медсестринський процес. Профілактика.

Онкопатологія органів дихання. Медсестринський процес при раку легень. Профілактика онкологічних уражень органів дихання.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом. Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Пульмонологія"».

Туберкульоз легень. Етіологія, класифікація туберкульозу. Медсестринський процес при туберкульозі легень: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань при обстеженні, спостереженні та догляді за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Специфічна і неспецифічна профілактика туберкульозу. Наказ МОЗ України з боротьби та запобігання туберкульозу.

Суть пневмоконіозу. Класифікація залежно від виду пилу та його структури. Медсестринський процес при пневмоконіозі: медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика професійних хвороб та отруєнь.

Вібраційна хвороба. Визначення. Медсестринський процес при вібраційній хворобі. Профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при хронічних обструктивних захворюваннях легень: бронхіті, бронхіальній астмі, бронхоектатичній хворобі. Оволодіння навичками

медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Надання допомоги пацієнтам при задишці, кашлі та ядусі. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття харкотиння для лабораторних досліджень; підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, бронхоскопії, спірометрії). Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду: застосування індивідуальних інгаляторів, виконання дихальної гімнастики. Профілактика нападів ядухи. Виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеженнях. Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Пульмонологія"».

Медсестринський процес при пневмоніях, плевритах. Оцінювання стану пацієнта на основі медсестринського обстеження. Додаткові методи обстеження пацієнтів з легеневою патологією (взяття харкотиння на загальний клінічний аналіз, цитологічне та бактеріологічне дослідження, на антибіотикограму), участь медсестри у проведенні плевральної пункції. Діагностична і лікувальна мета плевральної пункції.

Складання плану вирішення дійсних проблем пацієнта, здійснення медсестрою мотивованого догляду та опіки.

Невідкладна долікарська допомога при критичному зниженні температури тіла.

Специфіка роботи медсестри в пульмонологічному відділенні (стаціонарі). Дотримання особистої професійної безпеки медсестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом, інструментальних методах обстеження.

Дійсні проблеми пацієнтів при різних формах туберкульозу легень та раку легень, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної та інструментальної діагностики, туберкулінодіагностика, участь медичної сестри у їх проведенні, значення ранньої діагностики туберкульозу.

Невідкладна долікарська допомога при кровохарканні та легеневій кровотечі. Специфічна і неспецифічна профілактика туберкульозу. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду: принципи співжиття при інфекційному захворюванні. Проведення профілактичних заходів для запобігання пневмоконіозу.

Специфіка роботи медичної сестри у фтизіатричному відділенні (стаціонарі) та відділенні профпатології. Дотримання правил особистої гігієни, охорони праці та безпеки медсестри у фтізіопульмонологічному відділенні. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-медсестринська діагностика;

-здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з різними захворюваннями органів дихання;

-надання невідкладної долікарської допомогу при гострих станах (кровохарканні, легеневій кровотечі, задишці, бронхоспазмі, ядусі тощо);

-асистування лікареві під час проведення плевральної пункції;

-виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (застосування гірчичників, проведення інгаляцій);

-взяття харкотиння для дослідження (загального, бактеріологічного та визначення чутливості флори до антибіотиків);

-підрахунок частоти дихальних рухів (ЧДР);

-вимірювання температури тіла, записування результатів у температурний листок;

-ведення листків лікарських призначень;

-розведення та введення антибіотиків;

-виконання всіх видів ін'єкцій (внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних);

-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки;
-ведення медсестринської документації;
-навчання само- та взаємодогляду пацієнта та його оточення;
-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 4. Хвороби серцево-судинної системи
ЛЕКЦІЇ
Основні ознаки захворювань серцево-судинної системи.
Артеріальна гіпертензія. Етіологія. Медсестринський процес при гіпертонічній хворобі. Участь медичної сестри у діагностиці. Принципи лікування. Дієтотерапія. Гіпертонічний криз, клінічні прояви, невідкладна допомога. Ускладнення артеріальної гіпертензії: інфаркт міокарда, інсульт, нефросклероз, аневризма аорти.
Атеросклероз. Визначення, чинники ризику, форми атеросклерозу. Участь медсестри у лікуванні, дієтотерапії, профілактиці.
Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Етіологія. Медсестринський процес при стенокардії. Діагностичні критерії, основні принципи лікування. Надання невідкладної допомоги в разі нападу. Догляд за пацієнтами, первинна та вторинна профілактика.
Медсестринський процес при гострому інфаркті міокарда. Перша допомога. Ведення пацієнта з неускладненим інфарктом міокарда. Ускладнення: кардіогенний шок, аритмії, тромбоемболії, перфорація перегородки, аневризма шлуночка, синдром Дреслера. Атипові форми інфаркту міокарда. Роль медичної сестри у здійсненні лікування та виходжуванні пацієнтів. Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Кардіологія”».
Вади серця. Класифікація. Набуті вади серця. Етіологія. Класифікація набутих вад серця: поняття про стеноз та недостатність, компенсацію та декомпенсацію. Медсестринський процес при набутих вадах серця залежно від їх клінічних форм. Профілактика набутих вад серця.
Міокардит, ендокардит, перикардит (різної етіології). Визначення суті, причини. Медсестринський процес при міокардиті, ендокардиті, перикардиті. Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Кардіологія”».
Гостра серцева недостатність: серцева астма, набряк легень. Причини. Клінічні прояви. Невідкладна допомога.
Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Причини. Класифікація. Клінічні прояви, діагностика, невідкладна допомога. Правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.
Хронічна недостатність кровообігу. Причини. Медсестринський процес.
Порушення серцевого ритму. Поняття про синусову тахікардію, брадикардію, аритмію, екстрасистолію, миготливу аритмію. Роль медсестри в догляді та опіці за пацієнтами з аритміями.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Виявлення дійсних проблем пацієнта при артеріальній гіпертензії та атеросклерозі. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження пацієнта. Функції медсестри у вирішенні дійсних проблем пацієнта, у діагностичному та лікувальному процесах, мотивованому догляді та опіці. Невідкладна долікарська допомога при ускладнених та неускладнених гіпертонічних кризах. Профілактика артеріальної гіпертензії та атеросклерозу. Дотримання особистої гігієни та безпеки медичної сестри.
Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Кардіологія”».

Виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки та охорони праці в галузі під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження.
Виявлення дійсних проблем пацієнта при стенокардії. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Больовий напад, невідкладна долікарська допомога. Медсестринський процес.
Виявлення дійсних проблем пацієнта при стенокардії та інфаркті міокарда. Критерії оцінювання стану пацієнта. Методи діагностики (лабораторні та інструментальні), участь медичної сестри в їх проведенні. Особливості роботи медичної сестри в блоках інтенсивної терапії. Невідкладна долікарська допомога при больовому нападі та при гострих ускладненнях інфаркту міокарда (кардіогенний шок, набряк легень, серцева астма та ін.). Правила використання наркотичних засобів. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика. Дотримання особистої гігієни та професійної безпеки медичної сестри.
Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Кардіологія"».
Медсестринський процес при набутих вадах серця. Виявлення дійсних проблем пацієнта при порушенні геодинаміки з мітральними та аортальними вадами серця. Критерії оцінювання стану пацієнта у фазі компенсації та декомпенсації. Складання медичною сестрою плану вирішення дійсних проблем пацієнта та медсестринських втручань, їх реалізація. Здійснення догляду та опіки над пацієнтами з набутими вадами серця. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.
Виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки, протиепідемічного режиму та охорони праці медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження.
Критерії оцінювання стану пацієнта при гострій і хронічній серцево-судинній недостатності. Невідкладна долікарська допомога при непритомності, судинному та кардіогенному шоку, колапсі, серцевій астмі, набряку легень.
Виявлення медичною сестрою дійсних проблем пацієнта при хронічній серцевій недостатності з різними клінічними стадіями (I, IIA, IIB, III). Участь медсестри у діагностиці. Складання плану медсестринських втручань та його реалізація.
Специфіка роботи медичної сестри в кардіологічному відділенні (стаціонарі), відділенні (палаті) інтенсивної терапії. Дотримання правил техніки безпеки, професійної безпеки та охорони праці в галузі. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.
Виконання чинних наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Кардіологія"».

Практичні навички:

-медсестринська діагностика;
-взяття крові на біохімічне дослідження;
-вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів, записування їх у температурному листку;
-визначення пульсу та його характеристика, записування результатів у температурному листку;
-ведення листків і виконання лікарських призначень;
-розведення та введення антибіотиків;
-ведення медсестринської документації, листка медсестринського процесу;
проведення оксигенотерапії;
-здійснення невідкладної допомоги при гострій судинній недостатності (непритомність, шоку, колапсі) та гострій серцевій недостатності (серцевій астмі, набряку легень);
-здійснення невідкладної допомоги при гіпертонічному кризі, стенокардії, гострому інфаркті міокарда, кардіогенному шоку;

-здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з проявами хронічної недостатності кровообігу;
-виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (постановка гірчичників, застосування грілки та міхура з льодом);
-виконання всіх видів ін'єкцій;
-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 5. Захворювання органів травлення
ЛЕКЦІЇ
Основні симптоми захворювань шлунка. Гострий гастрит. Етіологія. Медсестринський процес при гострому гастриті: медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань (взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, надання невідкладної допомоги, особливості догляду за пацієнтом, принципи дієтотерапії та лікування). Роль медичної сестри в профілактиці захворювання. Хронічний гастрит типу А, В. Етіологія, класифікація. Медсестринський процес при хронічних гастритах. Профілактика хронічного гастриту.
Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія, роль Helicobacter pylori. Класифікація. Участь медсестри у здійсненні сучасних методів діагностики, лікуванні, дієтотерапії. Ускладнення виразкової хвороби: їх клінічні прояви, невідкладна допомога при них, догляд за пацієнтами. Диспансеризація пацієнтів із захворюваннями шлунка. Виконання наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Гастроентерологія"».
Виконання медсестринського процесу при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта і взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, ендоскопічного). Надання невідкладної долікарської допомоги при ускладненнях виразкової хвороби. Виконання лікарських призначень. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика захворювання.
Рак шлунка. Медсестринський процес. Профілактика.
Виконання заходів і засобів професійної безпеки, протиепідемічного режиму та охорони праці під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження. Специфіка роботи медсестри в гастроентерологічному відділенні.
Хронічний гепатит. Етіологія, класифікація. Медсестринський процес при хронічних гепатитах, цирозі печінки, холециститах та жовчнокам'яній хворобі: медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика захворювань.
Невідкладна допомога при гострих станах (шлунково-стравохідній кровотечі, печінковій недостатності, жовчній коліці).
Хронічний панкреатит. Медсестринський процес при хронічному панкреатиті. Профілактика хронічного панкреатиту.
Хронічний ентерит. Медсестринський процес при хронічному ентериті. Профілактика хронічного ентериту.
Хронічний коліт. Медсестринський процес при хронічному коліті. Профілактика хронічного коліту.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при гострому і хронічному гастриті. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, до проведення інструментальних обстежень. Виконання лікарських призначень. Профілактика гастриту.

Виконання медсестринського процесу при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, до проведення інструментальних обстежень. Виконання лікарських призначень. Профілактика виразкової хвороби.

Виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки, протиепідемічного режиму та охорони праці медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Виконання медсестринського процесу при хронічному гепатиті. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (УЗД, радіоізотопного сканування, лапароскопії, пункційної біопсії печінки). Виконання призначень лікаря. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика захворювання.

Оцінювання стану пацієнта на основі суб'єктивного та об'єктивного обстежень, виявлення дійсних проблем пацієнта при цирозі печінки, портальній гіпертензії. Медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта та участь в лабораторних дослідженнях та інструментальних обстеженнях (радіоізотопному скануванні, УЗД печінки, біопсії, лапароскопії, езофагодуоденоскопії), спостереження та догляд за пацієнтом, виконання призначень лікаря. Невідкладна долікарська допомога при ускладненнях (стравохідно-шлунковій кровотечі, печінковій комі, набряковому синдромі, геморагічному синдромі). Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Виконання медсестринського процесу при захворюваннях жовчного міхура та жовчовивідних шляхів. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація, вирішення дійсних проблем та потреб пацієнта. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття дуоденального вмісту для лабораторного дослідження, до проведення інструментальних обстежень (УЗД, холецистографії). Виконання призначень лікаря. Невідкладна допомога при жовчній коліці. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика захворювання. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки.

Практичні навички:

-оцінювання стану пацієнта на підставі його скарг і даних об'єктивного обстеження;

-здійснення догляду за пацієнтами під час блювання;

-проведення промивання шлунка;

-взяття промивних вод шлунка на дослідження;

-проведення шлункового зондування;

-підготовка пацієнта до внутрішлункової pH-метрії;

-підготовка пацієнта до проведення тестів на виявлення Helicobacter pylori (інвазивних та неінвазивних);
-взяття сечі на амілазу;
-застосування газовідвідної трубки;
-постановка клізм (очисної, послаблювальної, сифонної, крапельної, медикаментозної);
взяття крові з вени для біохімічного дослідження (на рівень заліза в сироватці крові, коагулограму, рівень холестерину);
-підготовка пацієнта до рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового обстежень (холецистографії, лапароскопії, пункційної біопсії, радіоізотопного сканування печінки, езофагодуоденоскопії);
-підготовка інструментарію та асистування лікарю під час проведення абдомінальної пункції;
-взяття калу на копрограму та приховану кров;
-проведення дуоденального зондування;
-надання невідкладної допомоги пацієнтам при больовому синдромі, жовчній коліці, стравохідній, шлунковій і кишковій кровотечах;
-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом**.**

Тема 6. Хвороби нирок та сечовивідних шляхів
ЛЕКЦІЇ
Основні симптоми та синдроми захворювань нирок та сечовивідних шляхів. Методи діагностики.
Гломерулонефрит гострий та хронічний. Етіологія, роль бета-гемолітичного стрептококу групи А. Класифікація. Медсестринський процес при гломерулонефриті: медсестринське обстеження, визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Надання невідкладної допомоги при еклампсії, нирковій гіпертензії. Первинна і вторинна профілактика, диспансерне спостереження.
Пієлонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринський процес при пієлонефриті: медсестринське обстеження, визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального клінічного аналізу сечі, проби за методами Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного, визначення чутливості до антибіотиків); підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (екскреторної урографії, комп'ютерної томографії, хромоцистоскопії). Особливості спостереження та догляду за пацієнтом. Принципи лікування та профілактики.
Нирковокам'яна хвороба. Етіологія. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги під час нападу ниркової коліки. Особливості догляду за пацієнтами. Профілактика захворювання.
Хронічна хвороба нирок. Етіологія. Класифікація, стадії. Методи діагностики (ренографія, сканування, комп'ютерна томографія). Принципи лікування. Види діалізу. Трансплантація нирки. Особливості спостереження, догляду та опіки над пацієнтами.
Правила техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Виявлення дійсних проблем пацієнтів при гломерулонефриті. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, проби за методами Зимницького, Нечипоренка; підготовка до інструментальних обстежень (УЗД нирок, офтальмоскопії, ЕКГ). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (зважування

пацієнтів, антропометрія, застосування сечоприймача та підкладного судна, визначення водного балансу). Принципи лікування та дієтотерапії. Первинна і вторинна профілактика. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, особистої гігієни медсестри.

Виявлення дійсних проблем пацієнта при хронічній хворобі нирок на основі даних медсестринського обстеження, оцінювання стану пацієнта. Складання плану медсестринських втручань, його реалізація: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, біохімічного аналізу крові, загального аналізу сечі, проби за методом Зимницького) та інструментальних обстежень (радіоізотопного сканування нирок, УЗД нирок, рентгенографії нирок, радіонуклідної ренографії). Надання невідкладної долікарської допомоги при гострих станах. Відвідування відділення гемодіалізу. Ознайомлення з методами очищення крові.

Участь медичної сестри в профілактиці та диспансеризації урологічних хворих. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Специфіка роботи медичної сестри в нефрологічному відділенні, відділенні гемодіалізу. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Виявлення дійсних проблем пацієнтів при пієлонефриті. Медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Підготовка пацієнта та участь медичної сестри в проведенні обстежень (взяття сечі для аналізів, ренографії тощо). Виконання лікарських призначень. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика.

Медсестринський процес при нирково-кам'яній хворобі: виявлення дійсних проблем пацієнта, проведення медсестринського обстеження та оцінювання стану пацієнта. Планування та реалізація плану медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення лабораторних досліджень (загального аналізу крові, загального аналізу сечі) та інструментальних обстежень (УЗД нирок, екскреторної урографії, комп'ютерної томографії, рентгенографії нирок). Надання невідкладної допомоги під час нападу ниркової коліки. Сучасні методи лікування (літоліз, літотрипсія). Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Профілактика. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-оцінювання стану пацієнта із захворюваннями нирок на підставі скарг і даних об'єктивного медсестринського обстеження;

-надання невідкладної долікарської допомоги при нирковій коліці;

-підготовка пацієнтів до діагностично-лікувальних процедур;

-катетеризація сечового міхура м'яким катетером;

-взяття сечі для дослідження: на загальний аналіз, за методами Зимницького, Нечипоренка;

-взяття сечі для бактеріологічного дослідження;

-підмивання пацієнта;

-підготовка пацієнта до рентгенографії нирок та сечовивідних шляхів;

-виконання всіх видів ін'єкцій;

-навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;

-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 8. Ревматичні та системні хвороби сполучної тканини. Алергійні захворювання

ЛЕКЦІЇ

Ревматична хвороба. Етіологія. Медсестринський процес при ревматичній хворобі. Методи діагностики при ревматичній хворобі, участь медичної сестри в їх проведенні. Принципи

лікування. Профілактика: первинна, вторинна. Здійснення мотивованого догляду та опіки над пацієнтом.

Медсестринський процес при захворюваннях сполучної тканини (ревматоїдному артриті, деформівному остеоартрозі, системному червоному вовчаку, системній склеродермії, дерматоміозиті та ін.). Методи діагностики при системних захворюваннях, участь медичної сестри в їх проведенні. Принципи лікування та профілактики. Здійснення мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з ураженням сполучної тканини.

Поняття про алергію та алергійні реакції. Загальна характеристика екзо- та ендоалергенів. Поняття про імунологічні механізми розвитку алергійних реакцій. Основні типи алергійних реакцій. Поняття про алергійні реакції реагінового типу (I тип), цитотоксичного типу (II тип), імунокомплексну алергійну реакцію (III тип) та алергійну реакцію гіперчутливості клітинного типу (IV тип). Клінічні прояви. Медсестринський процес та невідкладна допомога при основних алергійних захворюваннях: бронхіальній астмі, полінозах, кропив'янці, алергодерматиті, медикаментозній алергії, харчовій алергії, анафілактичному шоку, набряку Квінке.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виявлення дійсних проблем пацієнта. Обстеження пацієнта з ревматичною хворобою. Здійснення медичною сестрою мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з ураженням суглобів (накладання зігрівального компресу, надання зручного положення суглобам). Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Основні принципи лікування. Профілактика: первинна, вторинна.

Здійснення медсестринського процесу при ревматоїдному артриті. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнтів до додаткових методів обстеження (рентгенографії суглобів). Особливості догляду за пацієнтами з ревматоїдним артритом.

Виявлення дійсних проблем пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини (системним червоним вовчаком, склеродермією тощо). Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнтів до додаткових методів обстеження (рентгенографії, комп'ютерної томографії, артроскопії, тесту на антиядерні антитіла, тесту на антитіла до ДНК). Реалізація медсестринського процесу.

Участь медичної сестри в обстеженні пацієнтів з проявами бронхіальної астми, полінозу, кропив'янки, алергодерматиту, медикаментозної алергії, харчової алергії, анафілактичного шоку. Виявлення основних клінічних симптомів (ранніх).

Методи проведення алергологічних тестів: провокаційних, аплікаційних, скарифікаційних, внутрішньошкірних, підшкірних. Надання невідкладної допомоги при виникненні алергійних реакцій та лікування. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду та запобіганню повторних нападів алергії. Специфіка роботи медичної сестри в алергологічному відділенні. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-медсестринська діагностика;

-взяття крові на біохімічне дослідження;

-взяття крові на ревмопроби, ревматоїдний фактор;

-взяття крові та LE-клітини;

-здійснення алергологічних тестів;

-здійснення спостереження і догляду за пацієнтами;

-надання невідкладної допомоги пацієнтам при бронхіальній астмі, полінозі, кропив'янці, харчовій алергії, анафілактичному шоку, набряку Квінке;

-виконання всіх видів ін'єкцій;

-постановка зігрівального компресу;

-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом;

-навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду, запобіганню повторних випадків алергії.

Тема 9. Хвороби системи крові

ЛЕКЦІЇ

Сучасний погляд на кровотворення. Функції гемопоетичної системи: транспортна, захисна, гемостатична, регуляційна електролітів і води, терморегуляційна, зв'язок між органами і тканинами.

Анемія. Визначення, етіологія, класифікація. Основні симптоми при анемії. Постгеморагічна (гостра, хронічна), залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична (набута, вроджена). Медсестринський процес при анемії: медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, визначення рівня заліза в сироватці крові, копрології) та інструментальних обстежень (різних видів ендоскопії, ЕКГ тощо). Вирішення дійсних проблем та потреб пацієнта. Принципи лікування. Профілактика.

Гемобластоз. Визначення. Етіологія. Класифікація пухлинних захворювань кровотворної і лімфоїдної тканин. Медсестринський процес при гострому мієлоїдному та лімфоїдному лейкозі, хронічних мієлопроліферативних захворюваннях (хронічному мієлолейкозі, справжній поліцитемії, ідіопатичному мієлофіброзі, есенціальній тромбоцитемії) та лімфопроліферативних процесах. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, імуноферментного та цитогенетичного дослідження крові, стернальної пункції, біопсії лімфатичних вузлів тощо). Участь медичної сестри в лікуванні. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика.

Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія, класифікація. Медсестринський процес при геморагічних захворюваннях (тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілії, геморагічному васкуліті, ДВЗ-синдромі): визначення, дійсні проблеми пацієнта, медсестринські діагнози. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, коагулограми, рентгенографії суглобів, МРТ, МЯР тощо). Виконання лікарських призначень. Профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виконання медсестринського процесу при анемії: постгеморагічній, залізодефіцитній, мегалобластній, гіпо- і апластичній, гемолітичній. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, виявлення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, біохімічного, копрології тощо) та інструментальних обстежень (різних видів ендоскопії, ЕКГ тощо). Надання невідкладної долікарської допомоги при гемолітичному кризі. Участь медичної сестри в лікуванні, догляді за пацієнтом та профілактиці анемії.

Виконання медсестринського процесу при гострому лейкозі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, виявлення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, імуноферментного та цитогенетичного дослідження крові, стернальної пункції, біопсії лімфатичних вузлів тощо). Участь медичної сестри в лікуванні, догляді за пацієнтом.

Виконання медсестринського процесу при хронічному мієлолейкозі, ідіопатичному мієлофіброзі, справжній поліцитемії, хронічному лімфолейкозі, злоякісних лімформах.

Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, виявлення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, імуноферментного та цитогенетичного дослідження крові, стернальної пункції, біопсії лімфатичних вузлів тощо). Участь медичної сестри в лікуванні, догляді за пацієнтом та профілактиці.

Реалізація медсестринського процесу при тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілії, геморагічному васкуліті, ДВЗ-синдромі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, коагулограми, ендоскопії, рентгенографії, МЯР). Надання невідкладної долікарської допомоги при геморагічному синдромі. Виконання призначень лікаря. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

Специфіка роботи гематологічного відділення (стаціонару). Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-здійснення спостереження і догляду за пацієнтами із захворюваннями крові;

догляд за тяжкохворими;

-надання долікарської допомоги при гострих станах (геморагічному синдромі, гемолітичному кризі);

-підготовка пацієнтів до діагностично-лікувальних процедур: загального клінічного аналізу крові, визначення коагуляційних тестів, до інфузії та препаратів крові, проведення стернальної пункції, біопсії лімфатичних вузлів;

-участь медсестри в інфузії крові та її препаратів;

-профілактика пролежнів;

-лікування і догляд за пролежнями;

-догляд за ротовою порожниною;

-заповнення одноразової системи для внутрішньовенного краплинного вливання;

-виконання всіх видів ін’єкцій;

-заповнення медичної документації;

-здійснення санітарно-гігієнічних заходів;

-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 9. Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі

ЛЕКЦІЇ

Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло. Гіпотиреоз. Мікседема. Визначеня. Етіологія. Медсестринський процес при хворобах щитоподібної залози: підготовка пацієнта до проведення специфічних додаткових методів обстеження (біохімічного аналізу крові, гормонального дослідження, імунологічного дослідження, радіоізотопного сканування, сцинтиграфії щитоподібної залози тощо). Виконання призначень лікаря. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика захворювань щитоподібної залози.

Цукровий діабет. Визначення. Етіологія, чинники ризику. Класифікація. Медсестринський процес при цукровому діабеті: визначення дійсних проблем пацієнта, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення додаткових методів обстеження (загального та біохімічного аналізів крові, крові на рівень глюкози, глюкозотолерантного тесту, аналізу сечі на глюкозу, УЗД підшлункової залози, обстеження очного дна, ЕКГ тощо). Невідкладна допомога при гіпер- та гіпоглікемічній комі. Лікування медикаментозне та дієтотерапія. Навчання пацієнта та його оточення правилам інсулінотерапії та дієтотерапії. Диспансеризація, профілактика.

Ожиріння. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при ожирінні. Ступені ожиріння (їх критерії) за різними методиками.
Значення раціонального харчування та фізичної активності в профілактиці аліментарного ожиріння.
Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція.
Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Реалізація медсестринського процесу при гіперфункції щитоподібної залози. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (біохімічного аналізу крові, гормонального дослідження, імунологічного дослідження, радіоізотопного сканування, сцинтиграфії щитоподібної залози тощо). Надання невідкладної долікарської допомоги при тиреотоксичному кризі. Виконання призначень лікаря. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Участь медичної сестри в лікуванні та профілактиці гіпертиреозу.
Виявлення дійсних проблем пацієнта при гіпотиреозі. Визначення його стану на основі медсестринського обстеження. Мікседема. Додаткові методи діагностики (гормональне дослідження крові, ізотопне сканування, рентгенодіагностика, цитологічне дослідження, УЗД). Принципи лікування. Роль медичної сестри у спостереженні, догляді та опіці над пацієнтами.
Реалізація медсестринського процесу при ендемічному зобі. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (біохімічного аналізу крові, гормонального дослідження, імунологічного дослідження, УЗД, радіоізотопного сканування, сцинтиграфії щитоподібної залози тощо). Виконання призначень лікаря. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Участь медичної сестри в лікуванні та профілактиці ендемічного вола. Виконання наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Ендокринологія”».
Медсестринський процес при цукровому діабеті. Виявлення дійсних проблем пацієнта при інсулінонезалежному та інсулінозалежному цукровому діабеті, при його ускладненнях. Вирішення медсестрою дійсних проблем і потреб пацієнта. Особливості інсулінотерапії. Невідкладна допомога при коматозних станах (гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі).
Навчання пацієнта та його оточення правилам інсулінотерапії, раціонального харчування. Виконання наказів МОЗ України «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Ендокринологія”».
Виявлення проблем пацієнта при ожирінні. Клінічні прояви. Медсестринська діагностика. Участь медичної сестри в лікуванні та профілактиці. Навчання пацієнта та його оточення контролю за вагою, правилам раціонального харчування, ЛФК.
Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

-здійснення спостереження за пацієнтами з різними захворюваннями ендокринної системи;
-надання невідкладної допомоги при тиреотоксичному кризі, гіпотиреоїдній комі;
-надання невідкладної допомоги при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі;
-підготовка пацієнтів до лабораторних і функціональних методів обстеження:
• взяття добової сечі на вміст глюкози;
• взяття крові на вміст глюкози, рівень гормонів;
• до УЗД;
• до радіоізотопної діагностики;
-визначення добового діурезу;
-проведення антропометрії;
-визначення основного обміну;
-спостереження та допомога в дотриманні дієти при цукровому діабеті;

-введення інсуліну (розрахунок дози, техніка, правила) хворим на цукровий діабет;
-навчання пацієнта та його оточення правилам раціонального харчування, фізичної активності тощо;
-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

IX. Форми та методи контролю

Лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача освіти, індивідуальні заняття, консультації.

Проведення лекційних занять включає: словесне викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-візуалізації з використанням мультимедійних технологій; проблемні лекції (розв'язування ситуаційних задач, кейсів).

Практичні заняття включають: інструктаж, усне фронтальне опитування, письмове опитування, вирішення типових та нетипових практичних та ситуаційних клінічних завдань; робота у групах, відпрацювання практичних навичок в симуляційно-тренінговому центрі.

Самостійна робота здобувачів освіти обов'язкова, що передбачена навчальним планом і робочими програмами є одним з показників академічної активності та додаткових результатів навчання:

- ✓ виконання домашніх завдань;
- ✓ доопрацювання матеріалів лекції;
- ✓ робота в інформаційних мережах;
- ✓ есе за вузькоспеціальною проблемою, що погоджується з викладачем;
- ✓ розробка кейсів;
- ✓ підготовка відповідних документів, матеріалів тощо;
- ✓ підготовка тематичних презентацій;
- ✓ участь у коледжних конференціях, конкурсах, вікторинах тощо.

Методи оцінювання:

- ✓ усне індивідуальне опитування;
- ✓ письмовий тестовий контроль;
- ✓ комп'ютерний тестовий контроль;
- ✓ контроль розв'язування типових та нетипових клінічних завдань (робота в групах);
- ✓ демонстрація практичних навичок;
- ✓ індивідуальне завдання;
- ✓ студентські проєкти;
- ✓ студентські презентації.

Форми контролю:

1. **Контроль початкового рівня знань,** який визначається на першому занятті навчальної практики та включає перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчали на попередніх курсах. Контроль проводять методом фронтального усного опитування.
2. **Поточний контроль** здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей, засвоєння конкретної теми. Рекомендується застосовувати такі методи оцінювання рівня підготовки студентів: опитування, вирішення ситуаційних клінічних завдань, тестування, практична перевірка рівня оволодіння та виконання практичних знань та умінь.
3. **Проміжний контроль** знань здобувачів освіти проводиться у різних формах після завершення вивчення навчального розділу або його частин з метою виявити рівень засвоєння програмного матеріалу та проводиться на останньому занятті навчальної практики. Проміжний контроль знань також може проводитись у вигляді демонстрації

оволодіння методиками експериментальних досліджень, написання реферату, створення презентації (проекту), участі в НДРС, конференціях, конкурсах, конгресах.
4. **Підсумковий контроль** здійснюється для оцінювання результатів навчання після завершення вивчення дисципліни. Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену.

X. Перелік практичних навичок

1. Підготовка пацієнтів і взяття біологічного матеріалу до діагностичних процедур (лабораторних, інструментальних):
- взяття крові, сечі, харкотиння, калу на загальні і спеціальні дослідження;
- дуоденального зондування;
- pH-метрія;
- ендоскопічного обстеження (бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії);
- радіоізотопного обстеження (сканування, реографії);
- рентгенологічного обстеження;
- ультразвукової діагностики (УЗД).
2. Здійснення медсестринського обстеження при захворюваннях внутрішніх органів.
3. Вимірювання температури тіла, графічне зображення.
4. Підрахунок частоти дихальних рухів.
5. Роздавання ліків пацієнтам для внутрішнього вживання.
6. Застосування мазі, крему, присипок, примочок.
7. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (застосування гірчичників, зігрівальних компресів).
8. Розведення та набирання в шприц антибіотиків.
9. Виконання всіх видів ін'єкцій (внутрішньошкірної, підшкірної, внутрішньом'язевої, внутрішньовенної).
10. Визначення пульсу, графічне зображення в температурному листку.
11. Вимірювання АТ, графічне зображення в температурному листку.
12. Визначення добового діурезу.
13. Монтаж системи для внутрішньовенного крапельного введення ліків.
14. Профілактика пролежнів.
15. Промивання шлунка.
16. Застосування газовивідної трубки.
17. Виконання постановки клізм (очисної, сифонної, олійної, гіпертонічної, медикаментозної).
18. Здійснення катетеризації сечового міхура м'яким катетером.
19. Розрахунок дози інсуліну, введення.
20. Накладання зігрівального компресу.
21. Правила застосування наркотичних засобів.
22. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.
23. Вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнта, потреб.
24. Ведення медсестринської документації:
    - температурного листка;
    - листка лікарських призначень;
    - листка медсестринського процесу.
25. Надання допомоги при невідкладних станах:
задишці;
кашлі;
нападі бронхіальної астми;
кровохарканні;
легеневій кровотечі;

нападі стенокардії;
інфаркті міокарда;
гіпертонічному кризі;
гострій серцевій недостатності (серцевій астмі, набряку легень);
гострій судинній недостатності (непритомності, кардіогенному, судинному, геморагічному колапсі; кардіогенному, анафілактичному шоку);
перфорації шлунка;
стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечах;
жовчній коліці;
нирковій коліці;
геморагічному синдромі;
гіперглікемічній комі;
гіпоглікемічній комі;
гіпер-, гіпотермії.

26. Складання набору інструментарію та асистування лікареві при пункціях:
    - плевральної порожнини;
    - черевної порожнини;
    - стернальній.
27. Контроль і допомога пацієнтові в:
    - здійсненні заходів особистої гігієни (догляд за шкірою, волоссям, ротовою порожниною, очима, вухами, інтимними ділянками тощо);
    - організації раціонального і дієтичного харчування;
    - забезпеченні належних протиепідемічних, комфортних умов перебування в стаціонарі чи вдома.
28. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

XI. Перелік питань до семестрового та державного екзамену

1. Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби. Внесок українських вчених у розвиток вітчизняної терапії.
2. Основні принципи охорони здоров'я людини в Україні.
3. Медсестринство в клініці внутрішніх хвороб, його роль.
4. Основні клінічні прояви захворювань органів дихання, методи діагностики.
5. Бронхіт гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринський процес.
6. Бронхіальна астма. Етіологія. Медсестринський процес при бронхіальній астмі. Астматичний статус, невідкладна допомога.
7. Пневмонія. Визначення. Класифікація. Позалікарняна (позашпитальна) пневмонія. Етіологія. Медсестринський процес при позалікарняній пневмонії.
8. Внутрішньолікарняна (нозокоміальна) пневмонія. Етіологія. Медсестринський процес.
9. Плеврит. Визначення. Класифікація. Медсестринський процес при ексудативному плевриті.
10. Бронхоектатична хвороба. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
11. Абсцес легень. Етіологія. Медсестринський процес при абсцесі легень залежно від періоду хвороби.
12. Туберкульоз легень. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес. Діагностика, ускладнення, принципи лікування, специфічна і неспецифічна профілактика. Постанова Уряду з боротьби та запобігання туберкульозу.
13. Рак легень. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.

14. Емфізема, пневмосклероз. Визначення, причини, медсестринський процес, профілактика.
15. Гострі алергічні хвороби. Поняття про алергози та алергічні реакції негайного та сповільненого типу. Клінічні прояви анафілактичного шоку, набряку Квінке, кропивниці, сироваткової хвороби. Невідкладна допомога, профілактика.
16. Основна симптоматика, методи діагностики захворювань серцево-судинної системи.
17. Ревматична хвороба. Етіологія. Медсестринський процес.
18. Набуті вади серця. Визначення, причини. Медсестринський процес.
19. Артеріальна гіпертензія. Етіологія. Медсестринський процес. Гіпертонічний криз, клінічні прояви, невідкладна допомога.
20. Атеросклероз. Визначення, чинники ризику. Класифікація. Медсестринський процес.
21. Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Стенокардія. Визначення. Етіологія. Форми, класи стенокардії. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги при нападі стенокардії.
22. Медсестринський процес при гострому інфаркті міокарда. Перша допомога. Медсестринське ведення пацієнта з неускладненим інфарктом міокарда. Можливі ускладнення в ході захворювання. Атипові форми інфаркту міокарда. Догляд та опіка над пацієнтами.
23. Гостра серцева недостатність. Серцева астма, набряк легень: причини, клінічні прояви, невідкладна допомога.
24. Гостра судинна недостатність. Класифікація. Непритомність, колапс, шок. Причини, клінічні прояви, невідкладна допомога.
25. Хронічна недостатність кровообігу. Роль Київської школи терапевтів у розробленні класифікації хронічної серцевої недостатності. Медсестринський процес.
26. Порушення серцевого ритму. Поняття про синусову тахікардію, брадикардію, екстрасистолію, миготливу аритмію. Участь медсестри в діагностико-лікувальному процесі.
27. Основна симптоматика, методи діагностики захворювань травного каналу.
28. Гострий гастрит. Причини. Медсестринський процес.
29. Хронічний гастрит А, В. Етіологія. Медсестринський процес.
30. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Основні клінічні синдроми. Медсестринський процес при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки. Можливі ускладнення виразкової хвороби, їх клінічні прояви, невідкладна допомога.
31. Рак шлунка. Етіологія, чинники ризику. Класифікація. Медсестринський процес.
32. Ентерит. Етіологія. Медсестринський процес.
33. Коліт. Етіологія. Медсестринський процес.
34. Хронічний панкреатит. Етіологія. Медсестринський процес.
35. Хронічний гепатит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
36. Цироз печінки. Поняття, причини, класифікація. Медсестринський процес.
37. Холецистит. Визначення, причини, класифікація. Медсестринський процес.
38. Жовчнокам'яна хвороба. Етіологія. Медсестринський процес. Клінічні прояви жовчної коліки, невідкладна допомога.
39. Основна симптоматика, методи діагностики захворювань нирок та сечовивідних шляхів.
40. Гломерулонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринський процес.
41. Пієлонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринський процес.
42. Нирковокам'яна хвороба. Етіологія. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги під час нападу ниркової коліки.
43. Хронічна хвороба нирок. Етіологія. Медсестринський процес. Види діалізу. Особливості догляду за пацієнтами.
44. Основні клінічні прояви, методи діагностики захворювань органів кровотворення.

45. Анемія. Поняття, класифікація, етіологія. Медсестринський процес при постгеморагічній, залізодефіцитній, гіпо- та апластичній, гемолітичній анемії.
46. Гемобластоз. Поняття, причини, класифікація. Медсестринський процес при гострому лейкозі.
47. Хронічний мієлопроліферативний лейкоз (мієлолейкоз, сублейкемічний мієлоз, еритремія). Стадії, клінічні прояви, картина крові. Медсестринський процес.
48. Хронічний лімфопроліферативний лейкоз (хронічний лімфолейкоз, мієломна хвороба). Медсестринський процес.
49. Злоякісні лімфоми і лімфосаркоми. Медсестринський процес.
50. Геморагічні захворювання. Причини, класифікація.
51. Медсестринський процес при тромбоцитопенічній пурпурі, тромбоцитопатії, гемофілії, геморагічному васкуліті, ДВЗ-синдромі.
52. Основна симптоматика, методи діагностики захворювань опорно-рухового апарату. Ревматоїдний артрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при ревматоїдному артриті.
53. Системний червоний вовчак. Етіологія. Медсестринський процес.
54. Склеродермія. Етіологія. Медсестринський процес.
55. Пневмоконіоз. Причини. Медсестринський процес.
56. Вібраційна хвороба, інтоксикація свинцем та пестицидами. Причини, клінічні прояви. Невідкладна допомога. Профілактика.
57. Дифузне токсичне воло. Етіологія. Медсестринський процес.
58. Гіпотиреоз. Мікседема. Етіологія. Медсестринський процес.
59. Цукровий діабет. Визначення, причини. Класифікація. Медсестринський процес. Можливі ускладнення. Невідкладна допомога при комі (гіпо- та гіперглікемічній).
60. Специфіка роботи медичної сестри в терапевтичних відділеннях різного профілю. Правила охорони праці, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом

XII. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за 4-х бальною системою оцінювання

Оцінка «відмінно» - здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє вміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо- професійною програмою. Здатний демонструвати практичні навички та вміння розв'язувати різнорівневі завдання професійної діяльності. При виконанні практичних навичок повністю і без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі, застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму, володіння навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. Вміє оцінювати емоційний стан та соціальну поведінку. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» - здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При виконанні практичних навичок може допускати помилки в підготовчому етапі. Алгоритми дій виконуються у правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат

процедури та стан здоров'я. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» - здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Недостатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я і фармації. Здатний виконувати практичні навички й уміння типових завдань діяльності, відповідно до теми. При виконанні практичних навичок досягає бажаного результату, але може порушувати послідовність виконання процедур, не може чітко вказати покази і протипоказання для здійснення процедури, не чітко виконуються підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичної навички. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» - здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань.

XIII. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук та ін. — К.: ВСВ “Медицина”, 2019. — 536 с
Медсестринство у внутрішній медицині: навч. посіб. / М.Б. Шегедин, І.А. Шуляр, Л.М. Л.М. Подносова, Л.П. Дацко, О.Т. Шавала. — К.: Медицина, 2009. — 176 с.
Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М.: Пропедевтика внутрішньої медицини – К.: Медицина, 2020;
Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги».

Додаткова

Сабадишин Р.О.: Внутрішня медицина – Нова книга, 2019;
Швед М.І.: Терапія – Тернопіль: Укрмедкнига, 2019;
Крилюк В.О., Гур’єва С.О. Екстрена та невідкладна медична допомога, Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі, том IV – К. Ожива, 2020 – 298 с;
Баран С.В. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник (ВНЗ – І-ІІІ р.а) 3-є видання – Медицина, 2015 – 136 с.;